

Asia: VN/24895/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTK kirjallinen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja esittää kunnioittaen seuraavaa.

MTK pitää lähtökohtaisesti markkinaehtoisuutta tärkeänä sähkömarkkinoiden tehokkuuden varmistamiseksi normaalioloissa. Nyt käsiteltävänä oleva luonnos sähkön vähittäishintojen sääntelystä koskee kuitenkin poikkeuksellisia olosuhteita, jolloin jäsenvaltiossa todettaisiin Euroopan Unionin neuvoston julistuksella vallitsevan hintakriisi. Kynnys tällaisen alueellisen tai Unionin laajuisen tilanteen julistamiseen on ja tulee olla korkea. Asiasta on tarkemmin säädetty sähkömarkkinadirektiivissä. Tosiasiallisesti ehdotetulla lainsäädännöllä mahdollistettaisiin option kaltaisesta hintasääntely hintakriisitilannetta varten. MTK pitää ehdotettua sähkömarkkinalain muutosta tarpeellisenä varautumisena mahdolliseen kriisitilanteeseen.

MTK pitää ehdotusta siltä osin onnistuneesti muotoiltuna, että hintasääntelymahdollisuuden piiriin ehdotetaan sisällytettäväksi sekä kuluttajat, että pk-yritykset. Molempien ryhmien sisällyttäminen soveltamisalaan on tärkeää myös maataloudessa, jossa sähkösopimus voi olla tehty henkilötunnuksella tai y-tunnuksella. ”Ehdotetun lain 2 §:n 8 kohdan pienen yrityksen määritelmä

vastaisi sähkömarkkinadirektiivin 2 artiklan 7 kohdan määritelmää, ja sitä tulkittaisiin tällöin yhtenäisesti EU-oikeudellisen käsitteen kanssa. Komission mikroyritysten sekä pienten ja keskiuurten yritysten määritelmästä antaman suosituksen 1 artiklan mukaan yrityksiksi katsotaan niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikki yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa.” MTK pitää tärkeänä, että pienen yrityksen määritelmä on syrjimätön.

MTK esittää, että lakiesityksen 2§ 9) kohdan pienen yrityksen määritelmää muutetaan siten, että siihen lisätään sähkönkulutuksen enimmäisraja vaihtoehdoksi pelkälle vuosiliikevaihdolle. MTK esittää, että sähkönkulutuksen enimmäisraja saisi olla enintään 1 000 000 kWh edellisen täyden kalenterivuoden ajalta tarkasteltuna.

MTK:n ehdottama muutos: 9) pienellä yrityksellä yritystä, jossa yksin tai yhdessä siihen sähkömarkkinalain 3 §:n 29 kohdassa tarkoitettulla tavalla omistussuhteessa olevien yritysten kanssa on palveluksessa vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa, taikka sähkön vuosikulutus edellisenä kalenterivuotena oli enintään 1 000 000kWh, taikka yksityistä elinkeinonharjoittajaa.

MTK perusteleehd otusta tarpeella varmistaa elintarvikehuoltovarmuuden kannalta keskeisten toimijoiden selviäminen yli sähkön hintakriisi tilanteen. Yhteiskunnan kokonaisedun kannalta ei ole tarkoituksenmukaista asettaa huoltovarmuuskriittisiä toimijoita konkurssiuhan alle poikkeuksellisen sähkön hintakriisitilanteen takia. Tuotantokapasiteetin menettäminen elintarvikehuoltovarmuuden kannalta keskeisten toimijoiden osalta vaikuttaisi erittäin negatiivisesti ja mahdollisesti pitkäaikaisesti myös kuluttajien asemaan kerrannaisvaikutusten kautta. Selkein sääntelyratkaisu olisi, että sähkönkulutuksen enimmäisrajaa voitaisiin soveltaa kaikkiin Lain huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta (107/2026) 3§ mukaisilla sektoreilla toimiviin yrityksiin, kuten elintarvikehuollon osalta alkutuotannon, elintarviketeollisuuden, jakelun ja kaupan yrityksiin.

Helsingissä 3.3.2026

Anssi Kainulainen

Leena Kristeri

Energia-asiantuntija

Elinvoimajohtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Kainulainen Anssi
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry